

DŮLEŽITÉ PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ: Informace na této stránce podléhají prohlášení „o vyloučení odpovědnosti a záruk“ a jsou chráněny autorským právem

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Krajským soudem v Ostravě dne 24. března 2006 - Skoma-Lux sro v. Celní ředitelství Olomouc (Věc C-161/06)

Jednací jazyk: čeština

Předkládající soud

Krajský soud v Ostravě

Účastníci původního řízení

Žalobce: Skoma-Lux sro

Žalovaný: Celní ředitelství Olomouc

Předběžné otázky

1) Lze čl. 58 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, na jejímž základě se Česká republika stala od 1.5.2004 členským státem Evropské unie, vykládat tak, že členský stát může vůči jednotlivci uplatňovat nařízení, které nebylo v okamžiku své aplikace řádně publikováno v Úředním věstníku v úředním jazyce daného členského státu?

2) V případě záporné odpovědi na otázku číslo 1, je nevymahatelnost předmětného nařízení vůči jednotlivci otázkou výkladu nebo otázkou platnosti komunitárního práva ve smyslu článku 234 Smlouvy o založení Evropského společenství?

3) Pokud by Soudní dvůr dovodil, že předložená předběžná otázka se týká platnosti komunitárního aktu ve smyslu rozsudku ve věci 314/85, Foto-Frost [1987] ECR 4199, je nařízení č. 2454/93 ve vztahu k žalobkyni a jejímu sporu s celními orgány České republiky neplatné kvůli nedostatku řádného uveřejnění v Úředním věstníku EU podle čl. 58 Aktu o podmínkách přistoupení?

DŮLEŽITÉ PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ: Informace na této stránce podléhají prohlášení „o vyloučení odpovědnosti a záruk“ a jsou chráněny autorským právem

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. prosince 2007(*)

„Akt o podmínkách přistoupení k Evropské unii – Článek 58 – Právní úprava Společenství – Neexistence překladu do jazyka členského státu – Uplatnitelnost vůči jednotlivcům“

Ve věci C-161/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES podaná rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě (Česká republika) ze dne 10. března 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 24. března 2006, v řízení

Skoma-Lux, s. r. o.

proti

Celnímu ředitelství Olomouc,

SODNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, A. Tizzano, předsedové senátů, R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, P. Lindh, J.-C. Bonichot (zpravodaj), T. von Danwitz a A. Arabadžev, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: J. Swedenborg, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. června 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za **Skoma-Lux** s. r. o. P. Ritterem, advokátem,
- za českou vládu T. Bočkem, jako zmocněncem,
- za estonskou vládu L. Uibem, jako zmocněncem,
- za lotyšskou vládu K. Bārdiņa a R. Kaškina, jako zmocněnkyněmi,
- za polskou vládu E. Ośniecka-Tamecka, M. Kapko a M. Kamejsza, jako zmocněnkyněmi,
- za slovenskou vládu J. Čorbou, jako zmocněncem,
- za švédskou vládu A. Krusem a A. Falk, jako zmocněnci,
- za Komisi Evropských společenství J. Hottiaux a M. Šimerdovou, jakož i P. Aaltem, jako zmocněnci.

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 18. září 2007,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 58 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003, L 236, s. 33, dále jen „Akt o podmínkách přistoupení“), na základě kterého se Česká republika stala od 1. května 2004 členským státem Evropské unie.
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností **Skoma-Lux**, s. r. o. (dále jen „**Skoma-Lux**“) a celním ředitelstvím Olomouc (dále jen „celní ředitelství“) ohledně pokuty uložené **Skoma-Lux** za celní delikty, kterých se měla dopustit mezi březnem a květnem 2004, zahájeného společností **Skoma-Lux** z důvodu, že celní ředitelství vůči ní nemohlo uplatňovat právní úpravu Společenství, která ještě nebyla vyhlášena v českém jazyce v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Akt o podmínkách přistoupení

- 3 Akt o podmínkách přistoupení je nedílnou součástí Smlouvy mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou

republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku (členskými státy evropské unie) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii (Úř. věst. 2003, L 236, s. 17) a stanoví podmínky přijetí, jakož i úpravy smluv, na nichž je založena Unie a které toto přistoupení vyžaduje.

- 4 Podle článku 2 Aktu o podmínkách přistoupení:

„Ode dne přistoupení se ustanovení původních smluv a aktů přijatých orgány Společenství a Evropskou centrální bankou přede dnem přistoupení stávají závaznými pro nové členské státy a uplatňují se v těchto státech za podmínek stanovených v uvedených smlouvách a v tomto aktu.“

- 5 Článek 58 tohoto aktu stanoví:

„Znění aktů přijatých orgány a Evropskou centrální bankou před přistoupením, jež byla vypracována Radou nebo Komisí nebo Evropskou centrální bankou v jazyce českém, estonském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, polském, slovenském a slovinském, jsou ode dne přistoupení platná za stejných podmínek jako znění vypracovaná ve stávajících jedenácti jazycích. Zveřejní se v *Úředním věstníku Evropské unie*, pokud byla takto zveřejněna znění ve stávajících jazycích.“

Nařízení č. 1

- 6 Podle článku 1 nařízení Rady č. 1 ze dne 15. dubna 1958 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 1958, 17, s. 385; Zvl. vyd. 01/01, s. 3), ve znění Aktu o podmínkách přistoupení, jsou úředními jazyky Unie:

„angličtina, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština“.

- 7 Článek 4 tohoto nařízení stanoví:

„Nařízení a jiné texty obecného dosahu se sepisují ve dvaceti úředních jazycích.“

- 8 Článek 5 uvedeného nařízení uvádí:

„*Úřední věstník Evropské unie* vychází ve dvaceti úředních jazycích.“

- 9 Podle článku 8 téhož nařízení:

„V případě členských států, které mají více úředních jazyků, se používání jazyků stanoví na žádost dotyčného státu podle obecných pravidel vyplývajících z právních předpisů tohoto státu.“

- 10 Podle článku 199 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3):

„Aniž je dotčeno případné použití trestněprávních předpisů, má se za to, že podáním celního prohlášení podepsaného deklarantem nebo jeho zástupcem celnímu úřadu vzniká v souladu s platnými předpisy odpovědnost za

– správnost údajů uvedených v celním prohlášení,

– pravost přiložených dokladů

a

– dodržení všech povinností v souvislosti s propuštěním dotyčného zboží do daného celního režimu.“

Vnitrostátní právní úprava

- 11 Ustanovení § 293 odst. 1 písm. d) zákona č. 13/1993, celní zákon (dále jen „celní zákon“) stanoví:

„Celní předpisy poruší ten, kdo způsobí, že mu bylo zboží propuštěno na základě nepravých, pozměněných nebo padělaných dokladů nebo nesprávných nebo nepravdivých údajů.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 **Skoma-Lux** je dovozcem a prodejcem vína. Dne 30. září 2004 jí byla celním úřadem v Olomouci uložena pokuta za porušení celních předpisů, kterého se měla dopustit opakovaně dne 11. března, 22. března, 23. března, 6. dubna, 15. dubna, 18. května a 20. května 2004. Poté, co celní ředitelství rozhodnutím ze dne 10. ledna 2005 tuto pokutu potvrdilo, **Skoma-Lux** podala dne 16. března 2005 ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu na zrušení tohoto rozhodnutí.
- 13 Společnosti **Skoma-Lux** je vytýkáno, že se dopustila celního deliktu tím, že uvedla nesprávné údaje o sazebním zařazení červeného vína Kagor VK. Celní ředitelství se nejen domnívá, že tato společnost porušila některá ustanovení českého celního zákona ve znění platném před přistoupením České republiky k Unii, ale má rovněž za to, že se dopustila celního deliktu ve smyslu § 293 odst. 1 písm. d) tohoto zákona porušením čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93.
- 14 **Skoma-Lux** opírá svou žalobu na zrušení rozhodnutí částečně o nepoužitelnost nařízení Společenství na protiprávní jednání, která jsou jí vytýkána, včetně jednání, ke kterým došlo po přistoupení České republiky k Unii, vzhledem k tomu, že ustanovení práva Společenství použitá celními orgány nebyla k datům, kdy ke sporným jednáním došlo, vyhlášena v českém jazyce.
- 15 Celní ředitelství poukazuje na to, že české ministerstvo financí zveřejnilo české znění relevantních celních předpisů v elektronické podobě, že **Skoma-Lux** se mohla s těmito předpisy seznámit u celních orgánů a, konečně, že tato společnost, která již delší dobu podniká v oblasti mezinárodního obchodu, relevantní předpisy Společenství znala.
- 16 Za těchto podmínek se Krajský soud v Ostravě rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Lze článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení, na je[hož] základě se Česká republika stala od 1. 5. 2004 členským státem Evropské unie, vykládat tak, že členský stát může vůči jednotlivci uplatňovat nařízení, které nebylo v okamžiku své aplikace řádně publikováno v *Úředním věstníku [Evropské unie]* v úředním jazyce daného členského státu?

2) V případě záporné odpovědi na otázku číslo 1, je nevymahatelnost předmětného nařízení vůči jednotlivci otázkou výkladu, nebo otázkou platnosti [...] práva [Společenství] ve smyslu článku 234 [ES]?

3) Pokud by Soudní dvůr dovedl, že předložená předběžná otázka se týká platnosti [...] aktu [Společenství] ve smyslu rozsudku [ze dne 22. října 1987, Foto-Frost (314/85, Recueil, s. 4199)], je nařízení č. 2454/93 ve vztahu k žalobkyni a jejímu sporu s celními orgány České republiky neplatné kvůli nedostatku řádného uveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* podle článku 58 Aktu o podmínkách přistoupení?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 17 První otázkou se předkládající soud táže Soudního dvora, zda článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení umožňuje uplatňovat vůči jednotlivcům v členském státě ustanovení nařízení Společenství, které nebylo vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie* v jazyce tohoto členského státu, ačkoliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Unie.
- 18 Předkládající soud uvádí, že Soudní dvůr již v rozsudku ze dne 15. května 1986, *Oryzomyli Kavallas a další* (160/84, Recueil, s. 1633, body 11 až 21), zkoumal, zda je nedostatečné zveřejnění aktu Společenství v *Úředním věstníku Evropské unie* důvodem neuplatnitelnosti dotčené právní úpravy vůči jednotlivcům. V tomto rozsudku Soudní dvůr zohlednil to, že se dotčení jednotlivci nemohli seznámit s právní úpravou, která byla vůči nim uplatněna.
- 19 Pokud jde o věc v původním řízení, předkládající soud má za to, že většina dotčených osob se seznamuje s právními normami v elektronické podobě, a že tedy nevyhlášení právní úpravy Společenství v *Úředním věstníku Evropské unie* nečiní tuto právní úpravu nedostupnou. Unie totiž zveřejnila prozatímní nebo prozatímně revidované jazykové verze na internetu a je běžné vyhledávat právo Společenství v databázích, jako je interinstitucionální služba zajišťující elektronický přístup k právu Evropské unie (EUR-Lex).
- 20 V tomto kontextu by se mohlo zdát legitimní připustit, aby použitelnost právní úpravy Společenství nevyhlášené v příslušném jazyce byla určována případ od případu, po přezkoumání možnosti jednotlivce skutečně se seznámit s obsahem dotčeného dokumentu. V takové věci, jako je věc v původním řízení, musela být žalující společnost informována, jelikož podniká na mezinárodní úrovni, a povinnost uvést správné údaje o dováženém zboží odpovídá celnímu právnímu předpisu, které je známo ve všech členských státech.
- 21 Předkládající soud nicméně uznává, že zásady právní jistoty a rovnosti občanů jsou zaručeny zejména formálním požadavkem řádného zveřejnění právní úpravy v úředním jazyce adresáta (viz rozsudky ze dne 1. října 1998, *Spojené království v. Komise*, C-209/96, Recueil, s. I-5655, bod 35, a ze dne 20. května 2003, *Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita*, C-108/01, Recueil, s. I-5121, bod 89). Souběžná existence více neoficiálních překladů, které se od sebe liší, by prohlubovala právní nejistotu.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- 22 **Skoma-Lux** se domnívá, že nařízení č. 2454/93 vůči ní nebylo možné uplatnit, jelikož nebylo přeloženo do českého jazyka. Kromě toho nesouhlasí s tvrzením, že musela vědět o existenci této právní úpravy vzhledem ke své mezinárodní obchodní činnosti.
- 23 **Skoma-Lux** tvrdí, že před překladem právní úpravy Společenství do českého jazyka nemohla vědět, jaké bude přesně použitelné clo, jelikož celní zákon se, pokud jde o zařazení vína, které je předmětem sporu v původním řízení, lišil od celního kodexu Společenství. Poukazuje v tomto ohledu na to, že nové zařazení podle nařízení č. 2454/93 bylo zavedeno na její žádost během kontaktů s Komisí, a že jí tedy nemůže být vytýkáno, že úmyslně tuto právní úpravu ignorovala.
- 24 Česká, lotyšská a švédská vláda mají za to, že na základě ustanovení článku 254 ES ve spojení s články 2 a 58 Aktu o podmínkách přistoupení je jednou z podmínek uplatnitelnosti práva Společenství vůči jednotlivcům v dotčeném členském státě jeho řádné vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* v jazyce tohoto státu.
- 25 Uplatňují zejména dodržování zásad zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, rovnosti a právní jistoty.
- 26 Kromě toho se tyto vlády domnívají, že elektronické verze překladů předcházející elektronickému zveřejnění *Úředního věstníku Evropské unie* nezaručují dostatečnou právní jistotu.

- 27 Estonská vláda má za to, že z článku 254 ES vyplývá, že vyhlášení sekundárních právních předpisů Společenství v úředních jazycích nových členských států v *Úředním věstníku Evropské unie* je v okamžiku přistoupení těchto států k Unii povinností Unie a že neexistence takového vyhlášení představuje porušení této povinnosti.
- 28 Nicméně vzhledem k tomu, že zásada právní jistoty vyžaduje pouze to, aby se státní příslušníci členského státu mohli seznámit přesně s rozsahem povinností, které jim právní úprava ukládá, je třeba vzít v úvahu možnost seznámit se s právními akty prostřednictvím internetu. Tak je tomu u těch, kteří jsou jeho uživateli a kteří jsou informováni o změnách v právním řádu z důvodu přistoupení jejich státu k Unii. Do této kategorie „informovaných státních příslušníků“ patří ti, kteří se jako **Skoma-Lux** denně setkávají s právem Společenství v rámci své profesní činnosti.
- 29 Podle polské vlády, v návaznosti na podobnou analýzu, se jednotlivec v členském státě může vyhnout negativním důsledkům použití ustanovení právního aktu, který nebyl řádně vyhlášen v jazyce tohoto státu, pouze tehdy, pokud je prokázáno, že se s obsahem tohoto aktu neseznámil jiným způsobem.
- 30 Podle Komise ustanovení nařízení, které nebylo v okamžiku svého použití orgány členského státu vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie* v úředním jazyce dotyčného státu, nelze uplatňovat vůči jednotlivcům.
- 31 Navrhuje nicméně přihlédnout k možnosti seznámit se s předpisem v jiné jazykové verzi nebo v elektronické podobě. Připomíná, že ve sporu v původním řízení bylo dotčené celní nařízení zveřejněno v českém jazyce na internetové stránce EUR-Lex dne 23. listopadu 2003, poté v tištěné podobě dne 30. dubna 2004 a vyvěšeno v prostorách Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství (Úřad pro úřední tisky). Nakonec bylo ve stejném znění vyhlášeno ve zvláštním vydání *Úředního věstníku Evropské unie* dne 27. srpna 2004.

Odpověď Soudního dvora

- 32 Z článku 2 Aktu o podmínkách přistoupení vyplývá, že akty přijaté orgány Společenství přede dnem přistoupení se stávají závaznými pro nové členské státy a uplatňují se v těchto státech ode dne přistoupení. Nicméně jejich uplatnitelnost vůči fyzickým a právníckým osobám v těchto státech podléhá obecným podmínkám aplikace práva Společenství v členských státech, jak jsou stanoveny původními smlouvami a, pokud jde o nové členské státy, samotným Aktem o podmínkách přistoupení.
- 33 Ze samotného znění ustanovení čl. 254 odst. 2 ES vyplývá, že nařízení může vyvolávat právní účinky, pouze pokud bylo vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- 34 Krom toho z ustanovení článku 58 Aktu o podmínkách přistoupení ve spojení s články 4, 5 a 8 nařízení č. 1 vyplývá, že v případě členského státu, jehož jazyk je úředním jazykem Unie, je třeba řádné vyhlášení nařízení Společenství chápat jako vyhlášení tohoto aktu v uvedeném jazyce v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- 35 Ustanovení původních smluv a aktů přijatých orgány Společenství a Evropskou centrální bankou přede dnem přistoupení tedy musí být aplikována v nových členských státech na základě článku 2 Aktu o podmínkách přistoupení za těchto podmínek.
- 36 Vedle legitimacy takového výkladu, která vychází ze samotného znění smluv, je tento výklad jediný, který je slučitelný se zásadami právní jistoty a zákazu diskriminace.
- 37 Z bodu 15 rozsudku ze dne 25. ledna 1979, Racke (98/78, Recueil, s. 69), totiž vyplývá, že akt, jehož autorem je orgán Společenství, jako je nařízení dotčené v původním řízení, nelze uplatňovat vůči fyzickým a právníckým osobám v členském státě před tím, než měly tyto osoby možnost se s ním seznámit prostřednictvím řádného vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

- 38 Soudní dvůr rozhodl, že kategorický požadavek právní jistoty vyžaduje, aby právní úprava Společenství umožnila dotčeným osobám seznámit se přesně s rozsahem povinností, které jim ukládá, což lze zaručit pouze řádným vyhlášením v úředním jazyce adresáta (viz v tomto smyslu rovněž rozsudky ze dne 26. listopadu 1998, Covita, C-370/96, Recueil, s. I-7711, bod 27; ze dne 8. listopadu 2001, Silos, C-228/99, Recueil, s. I-8401, bod 15, a výše uvedený rozsudek Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita, bod 95).
- 39 Bylo by mimoto v rozporu se zásadou rovného zacházení uplatňovat stejně povinnosti uložené právní úpravou Společenství ve starých členských státech, kde mají jednotlivci možnost seznámit se s těmito povinnostmi v *Úředním věstníku Evropské unie* v jazyce těchto států, a v přistoupivších členských státech, kde to nebylo možné z důvodu opožděného vyhlášení.
- 40 Dodržování takových základních zásad není v rozporu se zásadou efektivity práva Společenství, jelikož posledně uvedená zásada se nemůže týkat pravidel, která vůči jednotlivcům ještě nelze uplatňovat.
- 41 I když se totiž zdá být v souladu se zásadou loajální spolupráce, stanovenou článkem 10 ES, aby přistoupivší členské státy přijaly veškerá opatření způsobilá zaručit účinnost práva Společenství v jejich vnitrostátním právním řádu, bylo by, s ohledem na předcházející analýzu, *contra legem* vyžadovat od nich, aby jednotlivcům uložily povinnosti obsažené v obecně závazných předpisech, které nebyly vyhlášeny v *Úředním věstníku Evropské unie* v úředním jazyce těchto států.
- 42 Přístup, který by spočíval v připuštění takové uplatnitelnosti aktu, který nebyl řádně vyhlášen, vůči jednotlivcům, a to ve jménu zásady efektivity, by znamenal, že jednotlivci v dotčeném členském státě by museli nést negativní důsledky nedodržení povinnosti, jež přísluší veřejné správě Společenství, zpřístupnit těmto jednotlivcům k datu přistoupení veškeré *acquis communautaire* ve všech úředních jazycích Unie (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Racke, bod 16).
- 43 Je pravda, že některá vyjádření předložená Soudnímu dvoru poukazují na to, že Soudní dvůr se v bodech 11 až 21 výše uvedeného rozsudku Oryzomyli Kavallas a další zabýval otázkou, zda nedostatečné zveřejnění práva Společenství v *Úředním věstníku Evropské unie* musí vždy představovat důvod neuplatnitelnosti dotčené právní úpravy vůči jednotlivcům.
- 44 Tento rozsudek je však třeba vykládat v jeho kontextu a s ohledem na otázku, která byla položena Soudnímu dvoru. Soudní dvůr posuzoval pouze to, že řecká společnost se nemohla seznámit s právní úpravou Společenství v okamžiku přistoupení Řecké republiky k Evropským společenstvím. Otázka řádného vyhlášení této právní úpravy jako taková nevyvstala. Soudní dvůr pouze přezkoumával, zda v okamžiku přistoupení Řecké republiky řecká společnost, která podala, s ohledem na pravidla Společenství nesprávně, k vnitrostátním orgánům žádosti o prominutí dovozního cla, mohla tohoto prominutí přesto využít s ohledem na to, že pro tuto společnost i řeckou správu bylo obtížné seznámit se s právní úpravou Společenství a použít správně nová pravidla.
- 45 Předkládající soud, některé členské státy, které předložily vyjádření a Komise poukazují na to, že společnost žalující v původním řízení byla přirozeně informována o použitelných pravidlech Společenství, neboť je subjektem, který působí v mezinárodním obchodě a který nutně zná obsah celních povinností, tj. zejména povinnost uvést v celním prohlášení správné údaje o dováženém zboží. Podle nich musí být v takovém případě právní úprava Společenství, třebaže nebyla vyhlášena, použita, pokud lze prokázat, že dotčená osoba ji ve skutečnosti znala.
- 46 Taková okolnost však nemůže stačit k tomu, aby bylo možné právní úpravu Společenství, která nebyla řádně vyhlášena v *Úředním věstníku Evropské unie*, uplatňovat vůči jednotlivci.
- 47 Jak předkládající soud, tak některé členské státy, které předložily vyjádření a Komise rovněž dále tvrdí, že jednotlivci se nyní běžně seznamují s právními normami Společenství v jejich elektronické podobě, takže důsledky nevyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* je třeba relativizovat a již není namístě mít za to, že toto nevyhlášení způsobuje nedostupnost

uvedených pravidel. Komise dodává, že nařízení dotčené v původním řízení bylo zveřejněno v českém jazyce na internetové stránce EUR-Lex dne 23. listopadu 2003, poté v tištěné podobě dne 30. dubna 2004 a vyvěšeno v prostorách Úřadu pro úřední tisky.

- 48 Je třeba nicméně poukázat na to, že i když jsou právní předpisy Společenství skutečně dostupné na internetu a jednotlivci se s nimi seznamují tímto způsobem stále častěji, takové zpřístupnění právních předpisů nemůže být, při neexistenci jakékoliv právní úpravy v tomto ohledu v právu Společenství, rovnocenné řádnému vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- 49 Ostatně je třeba zdůraznit, že pokud různé členské státy přijaly za platnou formu elektronické vyhlášení, je takové vyhlášení předmětem právních nebo správních předpisů, které je podrobně upravují a určují přesně případy, kdy je takové vyhlášení platné. Za těchto podmínek Soudní dvůr nemůže při současném stavu práva Společenství považovat tuto formu zpřístupnění právních předpisů Společenství za dostatečnou k zajištění jejich uplatnitelnosti vůči jednotlivcům.
- 50 Jediné znění nařízení Společenství, které je autentické, je za současného stavu práva Společenství to, které je vyhlášené v *Úředním věstníku Evropské unie*, takže elektronickou verzi předcházející tomuto vyhlášení nelze uplatňovat vůči jednotlivcům, a to ani tehdy, pokud se následně potvrdí její shoda s vyhlášeným zněním.
- 51 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení brání tomu, aby povinnosti obsažené v právní úpravě Společenství, která nebyla vyhlášena v *Úředním věstníku Evropské unie* v jazyce nového členského státu, ačkoliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Unie, mohly být uloženy jednotlivcům v tomto státě, i když se tyto osoby mohly seznámit s touto právní úpravou jinými způsoby.

K druhé otázce

- 52 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda neuplatnitelnost nařízení Společenství, které nebylo vyhlášeno v jazyce členského státu, vůči jednotlivcům v tomto státě je otázkou výkladu, nebo otázkou platnosti tohoto nařízení.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

- 53 Česká vláda vychází z judikatury Soudního dvora a dochází k závěru, že nevyhlášení nařízení Společenství v *Úředním věstníku Evropské unie* nemá vliv na jeho platnost, a že se tedy přezkum účinků tohoto nevyhlášení týká pouze výkladu práva Společenství. Soudní dvůr totiž rozhodl, že platnost takového nařízení není dotčena skutečností, že k jeho vyhlášení došlo až po uplynutí stanovené lhůty, neboť tato opožděnost může mít dopad pouze na datum, od kterého mohlo být uvedené nařízení aplikováno nebo mohlo vyvolávat účinky (rozsudek ze dne 29. května 1974, König, 185/73, Recueil, s. 607, bod 6).
- 54 Lotyšská vláda se domnívá, že nepoužitelnost nařízení Společenství, které nebylo vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie*, vůči jednotlivcům je otázkou platnosti, protože důsledky této nepoužitelnosti jsou konkrétně tytéž jako důsledky neexistence tohoto nařízení. Vnitrostátní soud by tedy měl při řešení sporu, který mu byl předložen, mít za to, že uvedené nařízení nikdy neexistovalo.
- 55 Podle názoru Komise, která se opírá o judikaturu Soudního dvora, nemá dostupnost *Úředního věstníku Evropské unie* v jednotlivých členských státech dopad ani na datum, k němuž je nařízení považováno za vyhlášené, ani na datum jeho vstupu v platnost (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Racke a rozsudek ze dne 25. ledna 1979, Decker, 99/78, Recueil, s. 101). Nedostupnost některé jazykové verze *Úředního věstníku Evropské unie* tedy nemůže sama o sobě ohrozit platnost nařízení nebo datum jeho vstupu v platnost.
- 56 Komise má v důsledku toho za to, že otázka, zda lze nařízení, nebylo-li vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie*, uplatňovat vůči jednotlivci, či nikoliv, je otázkou výkladu práva Společenství.

Odpověď Soudního dvora

- 57 Otázkou, která vyvstala před předkládajícím soudem, je, zda nařízení, které nebylo vyhlášeno v jazyce členského státu, je neplatné s ohledem na ustanovení čl. 254 odst. 2 první věty ES, článků 2 a 58 Aktu o podmínkách přistoupení a článků 4 a 5 nařízení č. 1.
- 58 Není zpochybňováno, že tato ustanovení nepodmiňují platnost nařízení v členských státech, v nichž bylo řádně vyhlášeno.
- 59 Krom toho okolnost, že toto nařízení nelze uplatňovat vůči jednotlivcům v členském státě, v jehož jazyce vyhlášeno nebylo, nemá žádný dopad na skutečnost, že jeho ustanovení, vzhledem k tomu, že toto nařízení je součástí *acquis communautaire*, zavazují dotýčný členský stát ode dne přistoupení.
- 60 Účelem a důsledkem společného výkladu ustanovení uvedených v bodě 57 tohoto rozsudku, tak jak tento výklad vyplývá z odpovědi na první otázku, je odložení uplatnitelnosti povinností, které nařízení Společenství ukládá jednotlivcům v členském státě, do doby, než se s nimi mohou seznámit řádným způsobem, který vylučuje jakoukoliv nejasnost.
- 61 Na druhou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že Soudní dvůr rozhodnutím o tom, že nařízení Společenství, které nebylo vyhlášeno v jazyce členského státu, nelze uplatňovat vůči jednotlivcům v tomto státě, provádí výklad práva Společenství ve smyslu článku 234 ES.

Ke třetí otázce

- 62 S ohledem na odpověď na druhou otázku není namístě vyjadřovat se k platnosti takového nařízení Společenství.

K návrhu na omezení časových účinků tohoto rozsudku

- 63 Česká vláda navrhuje Soudnímu dvoru, aby omezil časové účinky svého rozsudku k datu zveřejnění otázek, které mu byly předloženy, v *Úředním věstníku Evropské unie*, aniž by toto omezení platilo pro žalobce, kteří již použití nevyhlášených předpisů napadli nebo kteří požádali o náhradu takto způsobené škody.
- 64 Tvrdí, že obě základní kritéria, která jsou určující pro možnost rozhodnout o omezení časových účinků rozsudku, jsou v projednávané věci splněna, a sice zúčastněné osoby jednaly v dobré víře a existuje riziko vážných problémů, přičemž tyto problémy nejsou jen ekonomické povahy.
- 65 Lotyšská vláda navrhuje totéž, ovšem k datu tohoto rozsudku, aby již nebylo možné zpochybnit rozhodnutí přijatá v dobré víře na základě předpisů Společenství, které nebyly dosud vyhlášeny v *Úředním věstníku Evropské unie* a které nebyly jejich adresáty napadeny.
- 66 Má za to, že všechny členské státy, které přistoupily k Evropské unii dne 1. května 2004 jednaly v dobré víře, když prováděly pravidla Společenství, která v uvedené době nebyla vyhlášena v *Úředním věstníku Evropské unie*. Kdyby bylo třeba s ohledem na smysl tohoto rozsudku zrušit z toho vyplývající správní rozhodnutí jako postrádající právní základ, mělo by to za následek velký počet žalob na neplatnost, jakož i značné finanční důsledky, a to nejen pro rozpočty členských států, ale i pro rozpočet Unie.
- 67 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci řízení o předběžné otázce týkající se výkladu ustanovení práva Společenství může Soudní dvůr pouze výjimečně za použití obecné zásady právní jistoty, která je vlastní právnímu řádu Společenství, omezit možnost dotčených osob dovolávat se ustanovení, které vyložil, s cílem zpochybnit právní vztahy založené v dobré víře (viz zejména rozsudky ze dne 8. dubna 1976, „Defrenne II“, 43/75, Recueil, s. 455, body 72 až 75, a ze dne 6. března 2007, Meilicke a další, C-292/04, Sb. rozh. s. I-1835, bod 35).

- 68 Nicméně tato judikatura se týká jiného případu, než o jaký jde v projednávané věci. V projednávané věci se totiž nejedná o otázku omezení časových účinků rozsudku Soudního dvora týkajícího se výkladu ustanovení práva Společenství, ale o otázku omezení účinků rozsudku, který se týká samotné uplatnitelnosti aktu Společenství na území členského státu. V důsledku toho nelze uvedenou judikaturu v projednávaném případě použít.
- 69 Je třeba rovněž připomenout, že na základě článku 231 ES může Soudní dvůr, pokud zruší nařízení, uvést, považuje-li to za nezbytné, ty jeho účinky, které jsou nadále považovány za zachované.
- 70 Z toho vyplývá, že i když je akt protiprávní a má se za to, že nikdy nebyl přijat, může Soudní dvůr na základě výslovného ustanovení Smlouvy o ES rozhodnout, že tento akt přesto bude mít legálně některé právní důsledky.
- 71 Tytéž požadavky právní jistoty vyžadují, aby totéž platilo i pro vnitrostátní rozhodnutí přijatá na základě právních předpisů Společenství, které na území některých členských států nelze uplatňovat vůči jednotlivcům z toho důvodu, že nebyly řádně vyhlášeny v *Úředním věstníku Evropské unie* v úředním jazyce dotyčných států, s výjimkou těch rozhodnutí, která byla k datu tohoto rozsudku napadena opravným prostředkem v rámci správního nebo soudního řízení.
- 72 Dotyčné členské státy tak na základě práva Společenství nejsou povinny zpochybnit správní nebo soudní rozhodnutí přijatá na základě takových pravidel, pokud jsou rozhodnutí podle příslušných vnitrostátních pravidel již konečná.
- 73 Na základě práva Společenství by tomu bylo jinak jen ve výjimečných případech, když by byla na základě pravidel uvedených v bodě 71 tohoto rozsudku přijata správní opatření nebo soudní rozhodnutí, zejména represivní povahy, která by zasahovala do základních práv, což v těchto mezích přísluší zjistit příslušným vnitrostátním orgánům.

K nákladům řízení

- 74 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, brání tomu, aby povinnosti obsažené v právní úpravě Společenství, která nebyla vyhlášena v *Úředním věstníku Evropské unie* v jazyce nového členského státu, ačkoliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Evropské unie, mohly být uloženy jednotlivcům v tomto státě, i když se tyto osoby mohly seznámit s touto právní úpravou jinými způsoby.**
- 2) **Soudní dvůr rozhodnutím o tom, že nařízení Společenství, které nebylo vyhlášeno v jazyce členského státu, nelze uplatňovat vůči jednotlivcům v tomto státě, provádí výklad práva Společenství ve smyslu článku 234 ES.**

Podpisy.

* Jednací jazyk: čeština.

